

244

Egy nap a Ligetben

Kezdő és gyakori hírlapíró számára egyaránt vonzó téma; a liget! Miért is ne?! Hisz regényes múltja könnyedén megindítja a képzeletet — különösen így nyár végén, amikor a korai szürkületben már lomha ködök lapulnak a *Paál László* sétány fái alatt, összekeveredve a turista-autóbuszok fekete füstjével...

Mondatok a múltból

Mit tagadjam? — és nem is szégyellem! — magam is sokszor „megénekeltem” már regényes múltját. Amolyan ritka látogatóként (és jobb téma híján) tanulmányoztam itt már a gepidák és az avaskók nyomait. Kerestem *Krúdy* álmait és a „bünbe sodró kocsmákat”, hol *Arnold* úr, *Csinosi* és a császárszakállas *Lakics Bertalan* üldögélt, s ahol *Rezeda Kázmér* a pesti ködlovag várakozott az „*őszifalévél hajú*” Császár *Fruzsina*-ra. És természetesen írtam már az egykori mulatópark csodáiról: a szőröstestű habléányról, az alvajáró királykisasszonyról, s a *Feld* család híres színházáról, amelynek pódiumára fellépett egykoron *Jászai Mari*, *Medgyasszay Vilma*, *Rátkay Márton* és *Csontos Gyula* is...

...Most, hogy a liget közelében élek — sokkal jobban izgató jelene. Ismerem mindennapi csodáját — és ismerem ellentmondásait. Ismerem állandó lakóit, és az alkalmi turistákat, és ismerem mai regényeit...

A törzsvendégek

Hajnalonként elsőnek érkeznek az üveggyűjtögető. Védőkésztyűben, és jókora vasdorrongal kotorja át, meg át a személtöveket. Órák lehetne igazítani X. ügyvédhez, aki „lassított felvételen” rója a köröket a belső sétányon. A domboknál feltűnik Ū-né, a rendszerető, elzárja a nyitva felejtett csapokat, és dohogva-mérgelődve szemléli az esti láz hordalékát: az apróra hasított padokat, az eltört sörös-, és borosampullákat... Aztán jó a zsigulis. Kivágódik a kocsiajtó, kiugrik a férfi piros rövidnadrágban és sárga trikóban, szédült tempóban megrohmozza a köröket, majd visszatartog és izzadtan-zibbadtan, üveges szemmel továbbhajt.

A bokrok alján szedelőzködnek a turisták. Már összehajtogatva a hálósák, takaró. Amott egy derékig meztelen ifjú borotválkozik a kútnál. Itt meg kitétek a kemping-

székeket, az asztalt. Reggelizik a család. Hullik a fűre a tojáshej a kolbász maradványa... Otthon vannak „állandó csöveseink” is. A napozópark sűrűjében. Hivalkodóan jelzi a „jelenlétet” a padra kiaggatott fehér zsebkeendő. (A nyári lakot *Poppy*, az írszetter fedezi fel az egyik hajnalon — mint a bűnügyi regényekben. Megáll a bokornál és észvetesződen csahol. Odátodulunk. S lám csak bent, a jól elrejtett „családi fészekben”, a leterített matracon bozontos szőke hajgöndörödik, mellette égnék csapódó férfifej. Az alkalmi „éjjeliszékényen” vekker, cigaretta és borosflaskó.)

Az elhagyott ruha esete

A *Vajdahunyad* árka mellett szétszórta ruhacsomó. Atlátszó harisnya (rendetlenül, ahogy lehúzták a lábról) női bugyogó, melltartó, matlászé-pongyola, szétdobált telitalpas cipő. A félésebbek „bűntényi” gyanítanak, és botal kotorják (hogy ne maradjanak ujjlenyomatok) a holmikat... Az elárvult ruhadarabok napokig ott hevernek. Aztán szép lassan, először eltűnik a matlászé-pongyola, majd a melltartó, aztán a bugyogó... Ma már csak egy fél pár, esőtől ázott cipellő „ihleti meg” a hajnali sétálók fantáziáját. A hölgyről, asszonyról, vagy lánykáról, aki egyszer, valamikor érthetetlen módon a ligetbe „felejtette” egész garderoberóját...

A liget középső része — az egykori vásárterület — a legforgalmasabb. Ott a tó (illetve a piszoktól, sártól bűzös meder, mert a vizet még augusztus elején leengedték) a *Vajdahunyad* vár, a *Jáky* kápolna... Mellette a hatalmas napozópark és a sportpályák.

Napozópark — kis hibával

Pár esztendővel ezelőtt a *Budapest Fővárosi Tanácsa* közmű- és mélyépítési főigazgatósága tervpályázatot hirdetett a *Városliget* rendezésére. A végleges terv a *Fővárosi Kertészeti Vállalat* parktervezési osztályán született, a díjazott pályamunkák felhasználásával. A liget napjainkban valóban kellemes liget — a pihenés, a szórakozás, a sport ezernyi lehetőségét kínálja.

Csak hogy alig fél esztendővel az átadás után — mert május 1-én kapta vissza a fő-

város a ligetet — már „boszszantanak” a kiütő hibák is. Például a több hektárnyi napozóparkban a tervezésnél „kifelejtették” a vízlevezető árkokat. Így aztán esők után hatalmas tavak csobognak a zöld gyepen — ebihalakkal, rovarokkal, és borzalmas büzzel. (Az átszelő sétányt el is nevezte a nép *Bűdös útnak*.) Ugyancsak a napozópark közepén ott tornyosul a *Petőfi* csarnok és a *NIM* koszos-romos épülete — az egykori városrész nyomasztó emlékeként. Illetve szolgálva a fővárosi áruházak raktározását. Ez még önmagában nem lenne olyan nagy baj. Csak hogy reggelként teherautók nyomulnak a sétányon — áruért. Csak hogy az épületek körül vastagon áll a gaz, a szemét. S az üvegablakok szilánkokban hullanak a csúzlizó gyerekek „örjögésében”. Illene foglalkozni a tényleg „illetlen” illemhelyekkel is. Ugyanis a liget középső részén — a *Széchenyi* trolibusz útvonaláig — egyszerűen nincs belőle. Azaz a *Körszínház* melletti alkalmi bodega — csak az előadások idején „működik”. A másikon (a trolibusz mentén), meg még csúcsidőben is ott lóg a lakat. És mit tehet a turista? Benyomul a bokorban imígyen oldva meg a természet elodázhatatlan parancsolatját.

Mert este a liget, nyög, zihál a turisták rohamától. A *Vajdahunyadtól* kezdve a *Széchenyi* fürdőig kettős sorokban autóbuszok: *Banska Bystricáról*, *Bécsből*, *Komádiból* és *Tatabányáról*... Hiába tiltották ki a járműveket a ligetből, a *Körszínház* körül is cseh, román, olasz buszok „parkolnak”. A szénmonoxid már kikezdte a sétány platánjait. Egyiken, másikon már ott a piros kereszt — jelölve a fa végső halálát, kivágatását.

Furcsa, vidám és ellentmondásos világ ez! Itt aztán semmihez és senkihez sem hasonlíthatóan keveredik a múlt és a jelen, a művészet és az elpusztíthatatlan giccs, a jobbítást akaró szándék, és a felelőtlen emberi cselekedet.

Vattacukor és autóáradat

A Nemzeti Múzeum és a Múcsarnok szomszédságában műtűrűkkel teli sátoráradat. Minden megtalálható itt, amit védett címszó alatt jegyez a „giccs-szabályzat”. Kacsintó pénztárca, műanyag géppisztoly, aranyozott falinaptár, no és pulóver, triko, „magyaros blúz” — minden mennyiségben. És két „modern” sátor között egy darabka múlt! Similabdákkal teli konyhaasztal, és a gyermekkor édességét kínáló, gömbölyödő, tekerdő hófehér vattacukor...

...A *Vajdahunyad* udvarán *Beethoven Leonóráját* hallgatná a közönség — a fizetők a padokon, az ingyenesek a *Jáky-kápolna* lépcsőjén. De nem lehet, mert indulnak az autóbuszok, mert a *Vidám Parkban* az *Indián nyár* dallamait üvölti a hangosító, mert *Mónikát* várják az *Allatkert* bejáratánál...

A *Paál László* sétány már csendes. Itt most a magánautósok a „terep”. Mintha egy *Fellini* film kockái peregének... Autó, autó hátán parkol. Az ablakok mögött néma, mozdulatlan emberek. Alkalmi párocskák, és tisztas családok... Üldögélnek az autó kényelmében, s bámulják a gyarló, az oktondi sétálókat... Otthon majd elújsághatják a szomszédoknak: „*Kihajtottunk a ligetbe, egy kis tisztas levegőt szívni.*”

Gantner IJona